

Február 14. Bálint napja. A Valentin-nap.

Két Bálint nevű szentet is számon tart a hagyomány. Akiről e napon emlékezik meg az Egyház, itáliai ókeresztény vértanú püspök volt, míg a másik is püspök, kinek ereklyéi a passauai székesegyházba kerültek, s az ottani egyházmegye társpatrónusa lett. A két szent alakja főleg a germán népek tudatában egybeolvadt, ezért történhetett, hogy Bálint februári ünnepe és hagyományvilága voltaképpen a passauai székesegyház szentjét idézi. Így van ez Magyarországon is, ahol tisztelete leginkább a helyi németiség körében terjedt el.

Ünnepét őseink számon tartották, középkori naptáraink és misekönyveink is jegyzik, templomainkban szárnyas oltárokon, faszobrokon szerepel, de népszerűségét kereszt- és családnévként való igen sűrű előfordulása jelzi leginkább. Bálintot főleg a nyavalyatörősök, lelki betegek tisztelték hazánkban, akár csak a német nyelvterületeken, ahol a hívők nyakukban hordott bálintkeresztrel vagy frászkeresztrel (Valentinskreuz, Fraisenkreuz) kívánták a betegséget elriasztani.

Nagynyárád (Baranya vármegye) német faluban a Valentinitag fogadalmi ünnep volt, amelyen sokan szentségekhez járultak. Templomában oltára áll, mely előtt évközben a beteg családtagért misét mondattak. Márokon (Baranya vármegye) sem a család, sem a jószág délig nem evett semmit a szent ünnepén, az öregek későn keltek, addig az ágyban imádkoztak. A bólyi (Baranya vármegye) német betegek – ha nehezen is – eltörekedtek a misére: meggyóntak, megáldoztak, Bálint segítségéért könyörögve. Hőgyész (Tolna vármegye) kőművesei e napon mindig misére mentek, s kérték, hogy a magas állványokon dolgozva, Bálint oltalmazza meg őket a leszédüléstől, leeséstől. Nyilván német szomszédjaiktól vették át a mohácsi sokacok is azt a hagyományt, hogy ezen a napon böjtöltek: csak egyszer ettek vagy zsírtalanul főztek, a templomban imádkoztak, némelyek még gyóntak és áldoztak is.

Napja már a tavaszvárás, a farsang idejére esik, mely régi szokás szerint Európa-szerte a párválasztás ideje. A francia és a horvát néphit szerint például a madarak is ezen a napon tartják menyegzőjüket. Hangony (Gömör-Kishont vármegye) barkó népe úgy vélte, hogy Bálint napján jön vissza a vadgalamb, ami már a tavaszt jelzi, míg a mindszei (Csongrád vármegye) magyarok e napon mindenféle magot, aszalt gyümölcsöt szórtak oda az ég madarainak, ahol a majorság nem férhetett hozzá.

A párválasztás hagyományát elsősorban Bálinthoz kötik, bár előzményének tekinthetjük a római Lupercalia ünnepét, mely a tavaszkezdet és a megtisztulás mellett az ifjúság párbaállásának napja is volt (a Bálint-nap dátum szerint Lupercalia vigíliájára esik). Bálint (Valentin)[1] leginkább emlegetett legendája szerint egy a 3. században élt római pap volt. Uralkodója, II. Claudius császár úgy vélte, hogy az egyedülálló férfiak lojálisabb, jobb katonák, mint családostársaik, ezért megtiltotta fiatal katonái számára a házasságot. Valentin azonban titokban továbbra is összeadta a fiatal szerelmeseket, de amikor erre fény derült, a császár börtönbe záratta és elrendelte kivégzését. A rab egyházfi hitével és imáival visszaadta látását börtönőre vak leányának. Halála előtt levelet írt e lánynak, amelyet *„A te Valentinod”* aláírással zárt. Ez a ma oly divatos Bálint-napi üzenetküldés eredetének leggyakoribb magyarázata.

Február 14. Bálint napja. A Valentin-nap

Írta: Kürtössy Péter

2012. február 13. hétfő, 09:51 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:42

Február 14. Bálint napja. A Valentin-nap

Írta: Kürtössy Péter

2012. február 13. hétfő, 09:51 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 12:42

Az esemény a Magyarországi és Amerikai ismételt szociális és kulturális együttműködésnek a
Alapítvány által szervezett és támogatott esemény. A program a Valentin-nap.